

19 października 2018

O priorytetach w profilaktyce chorób zakaźnych w województwie świętokrzyskim

O priorytetach zdrowotnych dla województwa świętokrzyskiego oraz roli jednostek samorządów terytorialnych w poprawie dostępu do profilaktyki chorób zakaźnych rozmawiali w Ostrowcu Świętokrzyskim przedstawiciele samorządów wszystkich szczebli województwa. Eksperti skupili się przede wszystkim na problemie chorób odkleszczowych, w tym kleszczowego zapalenia mózgu (KZM), grypie i zakażeniach bakteriami pneumokokowymi, które stanowią jedno z największych zagrożeń dla zdrowia i życia - nie tylko dzieci, ale także osób po 55 roku życia. Po sukcesach samorządowych programów zdrowotnych zabezpieczających przed pneumokokami najmłodszych, coraz więcej samorządów decyduje się na objęcie ochroną także osoby dorosłe. Są to działania o udowodnionej skuteczności, dają zarówno korzyści zdrowotne jak i ekonomiczne.

Władze Ostrowca Świętokrzyskiego, dbając o zdrowie swoich mieszkańców już od wielu lat inwestują w profilaktykę zapewniając mieszkańcom dostęp do bezpłatnych szczepień. Jednym z przykładów jest, realizowany od 2015 roku program szczepień dzieci przeciwko pneumokokom.

- Akcję szczepień przeciwko pneumokokom dla ostrowieckich dzieci po raz pierwszy przeprowadziliśmy jesienią 2015 roku. Maluchy otrzymują szczepionkę 13-walentną -

najszerszą ochronę zabezpieczającą przed sepsą i zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych. Widzimy tego wspaniałe efekty. Od kiedy wprowadziliśmy darmowy program szczepień zaobserwowaliśmy znacznie mniej hospitalizacji i zachorowań. Decyzja dotycząca ochrony dzieci z Ostrowca przed groźnymi dla ich zdrowia pneumokokami, to efekt odpowiedzialnej polityki zdrowotnej, jaką konsekwentnie realizujemy. Widzimy, że takie działania są doceniane przez mieszkańców i cieszą się ich zainteresowaniem i poparciem. Planujemy kolejne działania, wyrażam wielką nadzieję, że z każdym rokiem będziemy ich realizować więcej, wciąż poszerzając ofertę bezpłatnej profilaktyki dla mieszkańców, także dorosłych. Warto pamiętać, że dzieci to nie jedyna szczególnie zagrożona zachorowaniami grupa wiekowa. Narażeni na niebezpieczeństwo są w równym stopniu także, osoby starsze, seniorzy, u których z wiekiem spada odporność – mówi **Joanna Pikus**, wiceprzewodnicząca Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, jedna z inicjatorek akcji.

Eksperci obecni na spotkaniu przekonywali, że zarówno infekcje pneumokokowe jak i grypa to nie tylko istotne konsekwencje medyczne, ale również bardzo wysokie koszty społeczne i ekonomiczne, wynikające z leczenia, hospitalizacji, absencji zawodowej, spadku produktywności, rosnącej niepełnosprawności i zgonów. Dlatego coraz więcej samorządów – idąc za rekomendacjami ekspertów medycznych i mając na uwadze zdrowie swoich mieszkańców – decyduje się na wprowadzenie programów polityki zdrowotnej chroniących dzieci i dorosłych przed tymi chorobami zakaźnymi. Przykładem są Kielce, które od 2006 roku realizują program szczepień przeciwko grypie.

- Program szczepień przeciwko grypie cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Rocznie na grypę szczepimy około 10 tys. osób. Programem są objęci mieszkańcy Kielc w wieku od 55 roku życia. Widząc bardzo dobre efekty tych działań i idąc za rekomendacjami ekspertów medycznych postanowiliśmy realizować jeszcze jeden program dla dorosłych – tym razem program profilaktyki zakażeń pneumokokowych skierowany do dorosłych po 65 roku życia, którzy ze względu na wiek są także w grupie ryzyka zachorowań na infekcje pneumokokowe. Program został pozytywnie zaopiniowany przez AOTMiT. W ramach programu osoby spełniające kryteria włączenia, będą szczepione przeciwko pneumokokom szczepionką 13-walentną, która daje najszerszą ochronę przed tymi bakteriami. Zachęcam Państwa do wdrażania dobrych programów polityki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szczepionkowej. Nasz Urząd od wielu lat angażuje się w tego typu działania i widzimy ich efekty. Ich skuteczność potwierdzają również opinie Prezesa AOTMiT: zdecydowana większość programów szczepionkowych jest pozytywnie opiniowana. Jeżeli tylko jest taka możliwość, trzeba brać ochronę mieszkańców w swoje ręce i przeznaczać środki na profilaktykę zdrowotną – mówi **Anna Dusza-Ciechanowska** z Referatu Promocji Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Kielce.

- Programy szczepień ochronnych dotyczące dzieci cieszą się uznaniem, a proponowane schematy stosowane są z powodzeniem w praktyce pediatrów i lekarzy rodzinnych. O wiele gorzej przedstawia się sytuacja szczepień ochronnych u osób dorosłych. Szczególnej uwagi wymagają osoby w zaawansowanym wieku, z przewlekłymi chorobami układu oddechowego, sercowo-naczyniowego lub w stanie immunosupresji spowodowanej zarówno stosowaną terapią, jak też samą chorobą układową czy nowotworem, ponieważ powikłania infekcyjne w tych grupach pacjentów obarczone są wysoką śmiertelnością. Chciałbym zwrócić tu uwagę na zakażenia wywołane przez bakterie pneumokokowe, ponieważ są one istotną przyczyną bakteriemii, zapalenia opon mózgowo rdzeniowych, zapalenia płuc i opłucnej, zapalenia zatok, uszu, septycznego zapalenia stawów, wsierdza i osierdza. Warto też zwrócić uwagę na grypę, która jest ostrą, wirusową chorobą zakaźną układu oddechowego, przenoszącą się pomiędzy ludźmi drogą kropelkową. Każdego roku wirusem grypy zakaża się na świecie 5-10% populacji osób dorosłych i 20-30% dzieci, spośród których znacząca część musi być hospitalizowana. Grypa i wirusy grypopodobne są corocznie przyczyną śmierci od 250 000 do pół miliona ludzi na świecie. W Europie każdego roku umiera na grypę prawie 40 tys osób. Najwyższą śmiertelność obserwuje się w grupach wysokiego ryzyka powikłań pogrypowych, takich jak: osoby starsze, kobiety w ciąży, dzieci, pacjenci z chorobami przewlekłymi (choroby układu oddechowego - POCHP, astma; układu sercowo-naczyniowego, cukrzyca, choroby wątroby i nerek). Należy pamiętać, że pneumokokom drogę do zakażenia toruje właśnie grypa. Najczęstsze powikłania po grypie to właśnie infekcje pneumokokowe. Dlatego tak ważne jest by pamiętać o profilaktyce zakażeń pneumokokowych jak i grypy. Bardzo cieszą mnie przykłady samorządów, które angażują się w zapewnienie bezpłatnej ochrony przed grypą i pneumokokami osobom dorosłym - mówi **prof. dr hab. n. med. Jacek Roliński** z Katedry i Zakładu Immunologii Klinicznej, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie oraz Poradni i Oddziału Immunologii, Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im Św. Jana z Dukli.

Eksperci podpowiadali także, gdzie szukać przydatnych narzędzi ułatwiających przygotowanie i wdrożenie programów zdrowotnych.

- Istnieje wiele przydatnych narzędzi ułatwiających przygotowanie i wdrożenie programów zdrowotnych. Zachęcam Państwa do odwiedzenia strony www.zdrowieczlowiekprofilaktyka.pl, gdzie w ramach projektu, wraz z ekspertami przygotowaliśmy gotowe schematy programów polityki zdrowotnej, w tym program szczepień przeciwko pneumokokom dla dorosłych. Ponadto na www.dobreprogramyздrowotne.pl, zamieszczony został wzorcowy program zdrowotny szczepień przeciw grypie wraz z kalkulatorem epidemiologicznym. Działania samorządów w zakresie profilaktyki grypy są dobrą praktyką i wzorem dla wprowadzania zmian

systemowych. Zachęcam Państwa do wdrażania dobrych programów polityki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szczepionkowej. Ich skuteczność potwierdzają również opinie prezesa AOTMiT: zdecydowana większość programów szczepionkowych jest pozytywnie opiniowana. Jeżeli tylko jest taka możliwość, trzeba brać ochronę mieszkańców w swoje ręce i przeznaczyć środki na profilaktykę zdrowotną. Decyzje o wprowadzeniu programów profilaktycznych przyczyniają się do poprawy sytuacji epidemiologicznej w regionie. Dla mieszkańców jest to korzyść nie do przecenienia. W ostatecznym rozrachunku to właśnie prewencja – także z ekonomicznego punktu widzenia – opłaca się najbardziej. Lepiej zapobiegać chorobom, niż ponosić koszty leczenia i opieki nad chorymi. Profilaktyka zdrowotna jest najbardziej opłacalną inwestycją w zdrowie – **Tomasz Jan Prycel, Zdrowie Człowiek Profilaktyka.**

Szczepienie to najskuteczniejszy, znany sposób na powstrzymanie zwiększenia zachorowań na grypę i zakażenia pneumokokowe. Podobnie skuteczną szczepionką jest ta przeciwko Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu.

- KZM może powodować powikłania, głównie sfery neurologicznej i psychiatrycznej, co wiąże się z niezdolnością do pracy oraz koniecznością długotrwałej rehabilitacji, ale szczepionka przeciwko niej daje niemalże stuprocentową skuteczność i niewielkie ryzyko powikłań. Tereny endemiczne to nie tylko lasy, pola i łąki, jakby nam się mogło wydawać, ale także tereny miejskie – parki i skwery. Dlatego ważne jest, żeby szczepieniami objąć jak największą grupę osób, nie tylko objętych ryzykiem zawodowym – mówi **lek. med. Barbara Szczepańska**, specjalista chorób zakaźnych, kierownik Pododdziału Neurologiczno-Infekcyjnego Centrum Pediatrii Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach.

Spotkanie w Ostrowcu Świętokrzyskim zostało zorganizowane w ramach samorządowego cyklu pt.: Zdrowie-Człowiek-Profilaktyka zostało objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego oraz Powiatowej Stacji Epidemiologiczno-Sanitarnej. Partnerami merytorycznymi spotkania były organizacje działające na rzecz zdrowia dzieci: Stowarzyszenie Parasol dla Życia oraz Fundacja Aby Żyć. Więcej informacji na temat cyklu: www.zdrowieczlowiekprofilaktyka.pl

Galeria zdjęć

